

Nr 1912

av herr Asling m. fl.

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 143 med förslag till förordning om ändring i tulltaxeringsförordningen (1960:391), m. m.

Sverige har i avtalet med EEC preliminärt reserverat sig för möjligheten att tillämpa prisutjämningsförfaranden för en rad livsmedelsindustriprodukter, däribland flertalet bageriprodukter. Propositionen bygger på en utredning som gjorts inom kommerskollegium rörande den framtida utformningen av råvaruprisutjämnningen på grund av avtalet med EEC. I denna föreslås prisutjämnning i form av rörliga importavgifter för att kompensera råvaruprisskillnaderna mellan Sverige och utlandet. Prisskillnaden skall motsvara det belopp som utgår vid intern prisutjämnning, dvs. vara lika med införselavgifterna för råvarorna men kunna jämkas när så behövs för att få ett riktigt mått på den faktiska prisskillnaden. Beträffande produktgruppen knäckebröd, flatbröd och annat matbröd (ur tulltaxenummer 19.07) föreslås emellertid en maximering av prisutjämningsavgiften till 12 % av varans värde för flatbröd och till 20 % av värdet för övrigt bröd, vilket motsvarar nuvarande tull. Statens jordbruksnämnds majoritet har reserverat sig mot kommerskollegiums förslag, anser sig av principiella skäl inte kunna tillstyrka ett tak för de rörliga avgifterna och menar att nämnden även beträffande matbröd bör ges befogenhet att vid behov ta ut en avgift som motsvarar avgiftsbelastningen på råvarorna.

De farhågor som framförts av företrädare för Grossistförbundet rörande importavgifternas inverkan på konsumentpriset synes ej välgrundade. Grossistförbundet har senare genom sin representant i statens jordbruksnämnd även anslutit sig till jordbruksnämndens uppfattning att det är föga troligt att en höjning av gränsskyddet för dessa produkter skall resultera i en motsvarande höjning av prisnivån på de inhemska varorna.

Departementschefen har emellertid följt kommerskollegiums förslag, och i propositionen föreslås sålunda att införselavgiften för bröd ur tulltaxenummer 19.07 maximeras till 12 % av varans värde för flatbröd och till 20 % av värdet för övrigt bröd.

En maximering av prisutjämningsavgiften på detta sätt skulle innebära en favorisering av vissa importvaror till men för det svenska jordbruket och den industri som tillverkar dessa produkter.

Sverige ligger i dag mer eller mindre öppet för import av matbröd. Importvolymen har ökat kraftigt under senare år, och år 1968 importerades 1 192 ton mjukt matbröd, år 1971 2 412 ton. Importvärdet uppgick 1968 till två miljoner och 1971 till drygt fyra miljoner kronor. Importutvecklingen gynnas av den omständigheten att nuvarande tull ej förmår kompensera den inhemska råvaruprisförhöjningen.

Redan 1966 konstaterades vid en utredning inom jordbruksdepartementet att tullskyddet för det mjuka matbrödets del var helt urholkat och ibland t. o. m. negativt. Frånvaron av egentligt gränsskydd inbjuder till ökad import, och eftersom den svenska brödkonsumtionen stagnerat eller minskat får importutvecklingen omedelbara konsekvenser för den inhemska tillverkningen. Bortsett från att importen verkar snedvridande på konkurrensförhållandena i en bransch, som vi redan vet har bekymmer, betyder detta minskad konsumtion av svenska råvaror, i första hand spannmål, vilket är ägnat att ytterligare öka spannmålsöverskottet och motverka våra ambitioner att undvika exportförluster.

Möjligheten att importera bröd stimulerar även intresset bland svenska bagerier att förlägga tillverkning utomlands. Avståndet från våra nordiska grannländer till betydelsefulla befolkningscentra i Sverige är så kort att det inte innebär något egentligt hinder när det gäller hållbara matbrödstyper. Även sysselsättningsaspekter kan läggas på prisutjämningsfrågan. I och med att det är ekonomiskt fördelaktigt att legotillverka produkter utom landet uppstår risk för att antalet sysselsättningstillfällen på sikt minskar.

En fullständig och för alla produkter likartad prisutjämning innebär inga nackdelar för den svenske konsumenten. Det importerade matbrödet har som jordbruksnämnden framhållit ännu relativt begränsad volym, och importavgiften kan därför inte påverka den allmänna brödpri snivån.

Efter departementsbehandlingen av prisutjämningsproblematiken har frågan om den svenska livsmedelsindustrins villkor speciellt uppmärksamats av massmedia till följd av de s. k. multinationella företagens etablering i landet. Handelsministern har även förklarat att det finns anledning att särskilt beakta den inhemska livsmedelsindustrins förhållanden. Det synes rimligt att samhället även i frågor av till synes mer begränsad räckvidd värnar om svensk industri. Den här berörda frågan erbjuder en möjlighet att tillmötesgå dessa intressen utan ekonomiska engagemang. Genom att ge samtliga bageriprodukter full kompensation för råvaruprisförändringen skulle den svenska bagerinäringen få möjlighet att över hela sortimentet få konkurrera med utlandet på samma villkor.

Med hänvisning till vad som har anförts i motionen hemställer vi att riksdagen vid behandlingen av propositionen 1972:143 beslutar att den föreslagna externa prisutjämnningen på bröd ur tulltaxenummer 19.07 skall utgå utan maximering av införselavgiften.

Stockholm den 28 november 1972

NILS G. ÅSLING (c)

SIGVARD LARSSON (fp)
i Umeå

TAGE MAGNUSSON (m)
i Borås